

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

13. marts 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 202 (Alm. del) af 16. januar 2017 stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S)

Spørgsmål

Vil ministeren fordele tallene i ”Tabel a. Forventede restleveår for 65-årige.” i boks 2 på side 7 i Økonomisk analyse: Reformen har styrket seniorers beskæftigelse fra januar 2017, på uddannelsesbaggrund (ufaglært (ingen kompetencegivende uddannelse), faglært (erhvervsfaglig uddannelse), KVVU, MVU og LVU)?

Svar

Tabellen, der henvises til, viser en beregning af det forventede antal ”gode” leveår med ”*fremragende, vældig godt eller godt helbred*” for 65-årige. Analysen er udarbejdet af Statens Institut for Folkesundhed for Sundhedsstyrelsen i 2014 ved at kombinere registerdata for dødelig med spørgeskemaoplysninger om befolkningens (selvvurderede) helbredstilstand.

Statens Institut for Folkesundhed oplyser, at den pågældende opgørelse ikke er lavet opdelt på uddannelse. Finansministeriet har ikke mulighed for at udarbejde analysen, da ministeriet ikke har adgang til de detaljerede spørgeskemaoplysninger, der danner grundlag for analysen.

Der foreligger imidlertid andre analyser, der belyser de uddannelsesmæssige forskelle i antal ”gode leveår” blandt ældre. En analyse fra Københavns Universitet viser, at 65-årige med uddannelse på grundskoleniveau har færre forventede restleveår uden funktionsbegrænsninger, end personer med længere uddannelser, *jf. tabel 1.*

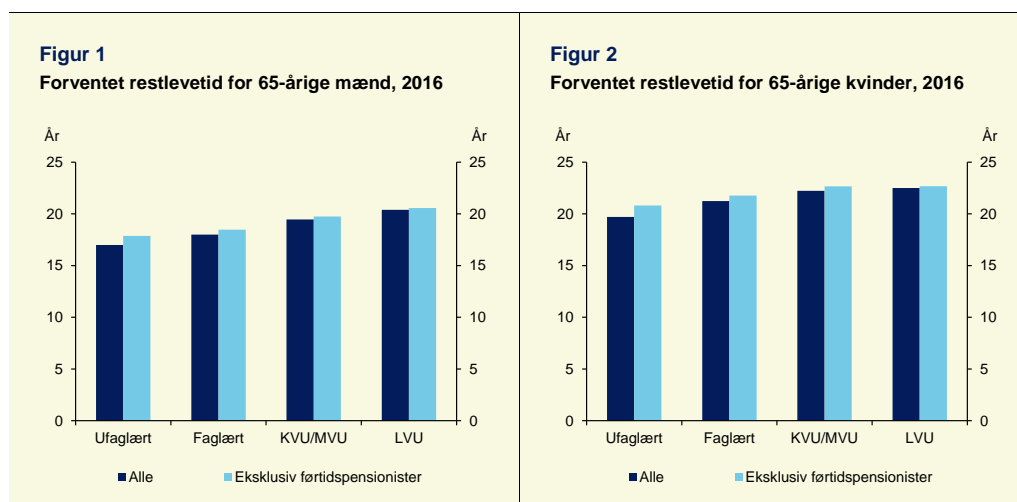
Tabel 1**Forventet levetid for 65-årige fordelt på køn og uddannelse, 2013/2014.**

	Mænd			Kvinder		
	Grundskole	Faglært og gymnasial	Videregående	Grundskole	Faglært og gymnasial	Videregående
	----- år -----			----- år -----		
Forventet restlevetid	16,9	17,5	19,3	19,5	20,6	21,7
Forventet restlevetid uden funktionsbegrænsninger (gode leveår)	8,0	9,6	10,9	9,5	10,2	12,9

Anm.: Uddannelsesgrupperingen er baseret på den internationale uddannelsesklassifikation ISCED.

Kilde: *Persistent social inequality in life expectancy and disability-free life expectancy*, H. Brønnum-Hansen et al., *Scandinavian Journal of Public Health*, 1-4, 2016.

Det bemærkes, at de målte uddannelsesforskelle blandt andet afspejler, at en forholdsvis stor andel af de lavest uddannede tildeles førtidspension tidligt i livet fx som følge af medfødte lidelser, som typisk kan medføre flere funktionsbegrænsninger og højere dødelighed end andre, der ikke har modtaget førtidspension. Hvis forskellene mellem uddannelsesgrupperne beregnes eksklusiv personer, der tidligere har modtaget førtidspension, reduceres forskellene i den forventede levetid (med gode leveår). En opgørelse fra 2016 viser fx at forskellen i den forventede levetid mellem ufaglærte kvinder og kvinder med lange videregående uddannelser reduceres fra knap 3 år til knap 2 år når tidligere førtidspensionister udelades, *jf. figur 1 og figur 2.*

Anm.: Opgørelsen er baseret på 2-årige dødelighedstavler for perioden 2015/2016. I opgørelsen eksklusiv førtidspensionister er dødeligheden på de enkelte alderstrin beregnet ved at udelade personer, der modtog førtidspension som 59-årig.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Flere undersøgelser har endvidere dokumenteret, at forskellen i dødelighed mellem uddannelsesgrupper i høj grad kan forklares ved forskelle i de såkaldte KRAM-faktorer, det vil sige kost, rygning, alkohol og motion. Rygning og alkohol kan således forklare hovedparten af udviklingen i dødeligheden mellem personer med kortest og længst uddannelse, jf. fx *Juel og Koch (2013), Social ulighed i dødelighed i Danmark gennem 25 år*.

Der knytter sig en vis usikkerhed til opgørelsen af antal ”gode leveår” – bl.a. på grund af stikprøveusikkerhed. Samtidig er opgørelsen følsom overfor den anvendte metode, herunder valget af spørgsmål til at belyse den selvvrurderede ”helbreds-tilstand”. I analysen fra Københavns Universitet er anvendt spørgsmål om funktionsbegrænsninger, mens analysen fra Sundhedsstyrelsen (som der spørges til) er baseret på spørgsmålet *Hvordan synes du, dit helbred er alt i alt?*

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister